

**Opleiding GZ-psycholoog kinderen en jeugd
2017**

Cognitieve gedragstherapie

Hoofddocent Florien Mooij

**Opleiding GZ-psycholoog
Kinderen en jeugdigen**

Cursus: cognitieve gedragstherapie, specialisatie kinder- en jeugd.

Uren: 70, volgend op de 30 uur geaccrediteerde blended cursus.

Docenten:

De bijeenkomsten worden geleid door een hoofddocent met een vaste groep tweede docenten die over specifieke kennis en vaardigheden beschikken rond het betreffende thema.

Aan de cursus zijn meerdere supervisors van de VGCT verbonden. Alle docenten zijn lid van de VGCT.

Hoofddocent : Mw. F. Mooij

docenten (verspreid over de drie jaar) zijn naast F. Mooij:

Mevr Croonen

Mevr Braber

Mevr N van Oort

Mevr van der Mark

Mevr M. Langemeijer

Mevr J de Pagter

Dhr E. Jongman.

Inleiding

Algemene cursusinformatie:

Deze cursus maakt onderdeel uit van de opleiding tot gz-psycholoog, specialisatie kinderen en jeugdigen. Voldoende kennis van ontwikkelingspsychologie en diagnostiek wordt aanwezig geacht.

Het doel van de cursus is de cursisten algemene en specifieke leertheoretische kennis en cognitief gedragstherapeutische vaardigheden bij te brengen ten behoeve van de behandeling van volwassenen, met een verdieping en specialisatie gericht op kinderen en jeugdigen. Deze basis cursus vormt een geïntegreerd onderdeel in het opleidingsprogramma tot Gz-psycholoog, aangemerkt als kind en Jeugd.

Algemene cursusinformatie

De cursus bestaat uit 70 uur, aansluitend op de 30 uur blended module welke is geaccrediteerd.

Voorafgaande aan de blended module worden de deelnemers via een instructievideo nader geïnformeerd over de opzet van de 30 en 70 uur zodat het duidelijk is hoe deze op elkaar aansluiten.

Elke cursusdag bestaat uit 2 bijeenkomsten. De laatste cursusdag is 1 uur langer.

De cursus is opgezet volgens het accreditatiereglement cursussen en activiteiten voor cognitief gedragstherapeuten VGCT (jan 2014)

Tijdstip:

donderdag van 14.00-21.00

Inhoudelijke opzet:

De cursus valt uiteen in een aantal onderdelen, daarbij het cognitief gedragstherapeutisch proces volgend.

- theorie van de cognitieve gedragstherapie
- analyses en behandelplan
- behandeling: gedragstechnieken, cognitieve technieken
- behandeling: context

Elk bijeenkomst is gecentreerd rond een bepaald onderwerp, thema.

Dit thema wordt toegespitst op de behandeling van de meest bekende klinische beelden, te weten depressie, angst, dwang, ASS, ADHD, gedragsstoornissen, trauma, persoonlijkheidsstoornissen. Specifieke aandacht is er voor evidence based en best practice/consensus based behandelvormen.

Bij alle bijeenkomsten wordt gebruik gemaakt van relevante, recente literatuur en wordt er geoefend met behulp van diverse werk vormen. Waar van toepassing vindt een demonstratie plaats via beeldmateriaal of door de docenten. Ter illustratie wordt tevens gebruik gemaakt van casuïstiek, die door de cursisten kan worden ingebracht.

De volgende onderwerpen komen aan bod.

- Kennis van het cognitief gedragstherapeutisch proces
- Leer- en emotie theorieën.
- Cognitief gedragstherapeutische diagnostiek en verklaringsmodellen (holistische theorie, functie en betekenisanalyse, cognitieve casusconceptualisatie)
- Behandelplan maken op basis van de cognitief gedragstherapeutische analyses
- Toepassen van basistechnieken uit de cognitieve gedragstherapie (registraties, cognitieve technieken, gedragstechnieken)
- Toepassen bij specifieke onderwerpen, stoornissen
- Toepassen bij specifieke doelgroepen (zoals LVB en ontwikkelingsstoornissen)
- Toepassen evidenced based behandelprogramma's

Opzet per bijeenkomst:

Per cursusdag is globaal sprake van dezelfde opzet:

- Inleiding op thema's
- bespreken relevante literatuur
- referaat cursisten
- verwerkingsoefeningen en –opdrachten, bijvoorbeeld video, rollenspelen, opdrachten, bespreken casuïstiek, verdiepende literatuur
- onderlinge gedragsmodificatie cursisten (gedurende een gedeelte van de cursus)
- gebruik van vignetten van de cursisten zelf.

Literatuur:

De cursisten dienen gebruik te kunnen maken van de volgende boeken, welke ook in de eerste dertig uur gebruikt zijn:

-Cognitieve therapie: theorie en praktijk

Bögels, S.M., van Oppen, P. (red), Bohn Stafleu van Loghum, 2011

-Geïntegreerde cognitieve gedragstherapie

Korrelboom, K. , ten Broeke, E. Coutinho, tweede herziene druk 2014

-Cognitieve therapie, de basisvaardigheden

Ten Broeke, E, van der Heijden, Meijer en Hamelink, H Cure and Care publishers 2008

-Cognitieve gedragstherapie met kinderen en jeugdigen

Cladder, J.M. , Mulder, G.A.L.A, Nijhoff-Huyse, M. W. D. , Pearson, 2009

-Methoden en technieken van gedragstherapie bij kinderen en jeugdigen.

Bosch, J. D, Prins, P.J.M, Braet, C., Bohn Stafleu van Loghum, tweede herziene druk 2011

facultatief ter verdieping

-Inleiding tot de gedragstherapie.

Orlemans, J.W.G., Eelen, P en Hermans, D., Bohn Stafleu van Loghum, 2007

Naast deze boeken zal gebruik gemaakt worden van relevante literatuur per thema die op de Rinoportal/lpad staat.

Beoordeling en toetsing van de cursisten

Binnen de cursus zullen de cursisten op verschillende wijzen beoordeeld worden

- aanwezigheid.

Bij afwezigheid dient de cursist een vervangende opdracht te maken.

Toetsing van kennis en vaardigheden:

-Een referaat; Per toerbeurt verzorgen de cursisten in een tweetal een referaat waarin gevraagd wordt om de literatuur op een actieve wijze te verwerken.

-Casus; De cursisten dienen bij aanvang van de cursus de beschikking te hebben over een casus die zij kunnen gebruiken om de verschillende stappen van het gedragstherapeutisch proces te doorlopen tijdens de gehele cursus.

-Videofragment; De cursisten dienen een specifieke cognitief en/of gedragstherapeutische techniek op te nemen, bij voorkeur vanuit de eigen casus, en te demonstreren.

-Vaardigheidentoets: De cursisten dienen zich gedurende de cursus actief middels rollenspel te bekwamen in de rol van therapeut.

-Toets: Gedragsmodificatie: de cursisten dienen in groepjes van 2 of 3 te oefenen in de stappen van het gedragstherapeutisch proces door middel van het uitvoeren van een onderlinge gedragsmodificatie.

Hiervan dient een verslag te worden gemaakt dat moet worden ingeleverd op een daartoe vastgesteld moment.

-Logboek; de cursisten oefenen in de eigen werksetting met het geleerde en houden daarover een logboek bij, dat aan het eind van de cursus door de hoofddocent wordt ingezien.

Aan de hand van deze beoordelingsvormen zal een beoordeling plaatsvinden van de competenties van de cursisten, in hoeverre zij in staat zijn om met behulp van relevante achtergrond kennis rond leertheorie en cognitief gedragstherapeutische technieken in staat zijn deze te vertalen naar een behandeling.

(zie voor verdere uitleg over de toets vormen een van de bijlagen)

Erkenning:

Bij de Vereniging voor Gedragstherapie en Cognitieve Therapie is accreditatie aangevraagd voor de onderdelen basisinleiding en basisverdieping.

Na deze cursus afgerond te hebben kan de cursist de route richting lidmaatschap voortzetten. Ten tijde van deze cursus (na de eerste 30 cursusuren) is het de cursist toegestaan supervisies te gaan volgen bij een door de vereniging erkende supervisor.

NB. In verband met de erkenning is de norm voor literatuur hoger dan binnen de GZ opleiding gesteld is. Tevens is de wijze van toetsing aangepast.

Cursisten die reeds een erkend basisonderdeel gevolgd hebben zijn vrijgesteld voor 50 uur en dienen de tweede helft van de cursus in te stromen, of een ander aantal 50 uren van dit blok deel te nemen of in contact te treden met de hoofddocent welke 50 uur zij zouden willen bijwonen.

Inhoudsopgave cursus

70 uur.

behandeling: gedragstechnieken en cognitieve technieken bij diverse problematiek

1. Cognitieve technieken: socratische dialoog en motiveren
2. Cognitieve technieken: neerwaartse pijn
3. Cognitieve technieken: meerdimensionaal evalueren en taartpunttechniek
4. Integratie cognitieve technieken
- 5 en 6. Cognitieve gedragstherapie bij angst: exposure
7. Cognitieve gedragstherapie bij angst en dwang: erp
8. Cognitieve gedragstherapie bij (gegeneraliseerde) angst: gedragsexperiment
9. Cognitieve gedragstherapie bij trauma
10. Cognitieve gedragstherapie bij depressie en zelfbeeld
11. Cognitieve gedragstherapie bij somatische stoornissen
- 12 en 13. Cognitieve gedragstherapie bij gedragsproblemen
- 14 en 15. Cognitieve gedragstherapie bij gedragsproblemen;forensisch kader

Behandeling: Context

- 16 en 17. Cognitieve gedragstherapie bij schoolweigering; inzet van CGT bij kind, ouders en school
- 18 en 19. Cognitieve gedragstherapie bij het jonge kind; spel
- 20 en 21. Mediatie therapie, accent autisme en lvb
22. Cognitieve gedragstherapie in eigen werksetting: video fragmenten
23. Extra lange bijeenkomst: protocollen en afsluiting